

Bedrijfsvoering

Financiën

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Karim Touzani

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Aan de leden van de Gemeenteraad

Verzenddatum 2 februari 2021

Ons kenmerk U21.00084

Uw brief van

Onderwerp **Decembercirculaire 2020 inclusief
3^e Corona steunpakket**

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Medio december verscheen de Decembercirculaire 2020. Dit is de derde gemeentefondscirculaire die betrekking heeft op het jaar 2020. De Decembercirculaire is gekoppeld aan de Najaarsnota van de Rijksoverheid en heeft in beginsel geen betrekking op latere jaren. De strekking is daarmee maar beperkt.

Wat betreft onze gemeentebegroting kwam de Decembercirculaire te laat om te verwerken in de Slotwijziging. De effecten van de Decembercirculaire op boekjaar 2020 verwerken wij daarom in de Jaarrekening 2020. De meerjarige effecten voor 2021 verwerken wij, net als de mutaties uit de Septembercirculaire 2020 in de Zomerrapportage 2021. De Septembercirculaire kwam namelijk te laat om mee te nemen in de Begroting 2021. Uitzondering hierop is het in 2021 terugdraaien van de opschalingskorting die onderdeel was van de septembercirculaire 2020. Die mutatie verwerkten we al bij de eerste begrotingswijziging 2021.

Het gemeentefonds voorziet voor een groot deel in de bekostiging van gemeenten. Voor een toelichting op de systematiek verwijzen wij naar onze brief: "Meicirculaire 2020 en Compensatie Rijk kosten Coronacrisis" van 15 juli jl. (U20.05571).

De belangrijkste onderwerpen in deze circulaire:

1. Geen aanpassing van het accres 2020. De Decembercirculaire is traditioneel geen bijstellingsmoment. Afgezien daarvan is het accres 2020 (en 2021) vastgeklikt op de stand van de meicirculaire 2020.
2. De uitkeringsfactoren van 2018 en 2020 worden bijgesteld.
3. Ontwikkeling uitkeringsbasis hoeveelheidsverschillen.
4. Er zijn 8 taakmutaties, waarvan 5 betrekking hebben op de gemeente Lansingerland.
5. Overheveling Integratie uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering.

6. Er worden 6 nieuwe decentralisatie-uitkeringen (DU) gepresenteerd, waarvan 2 betrekking hebben op onze gemeente. Daarnaast zijn wijzigingen aangebracht in enkele bestaande DU's.
- 6.1-2. De financiële vertaling van het derde Corona steunpakket. De compensatie vindt plaats in 6 taakmutaties en 3 DU's (waarvan 2 van toepassing zijn op Lansingerland).
7. Andere compensaties
8. In deze circulaire wordt een vooraankondiging gedaan over een aantal regelingen. Dit is dus nog niet verwerkt in de cijfers van deze circulaire.
9. Er zijn diverse budgetoverheveling DU's.
10. Er is een schets van de ontwikkelingen in het sociaal domein.
11. Verwerken algemene uitkering

Ingangsdatum nieuwe verdeelstelsel uitgesteld naar 2023

Aanvankelijk was het de bedoeling van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) om het nieuwe verdeelstelsel als gevolg van de herijking gemeentefonds in deze circulaire te verwerken. Dat proces heeft echter vertraging opgelopen. De ingangsdatum is een jaar verschoven naar 2023. Als reden noemt de minister van BZK de huidige financiële positie van de gemeenten, waaronder de tekorten bij de jeugdzorg. Daarover moet eerst duidelijkheid komen, en die komt pas bij de kabinetsformatie. Daarna wordt er besloten of er structureel geld bijkomt voor de gemeenten. Daarmee legt de minister - conform de wens van de VNG - expliciet een koppeling tussen extra geld voor de gemeenten (de koek moet groter!) en de herverdeling van het gemeentefonds.

1. Decembercirculaire 2020

Zoals bij de Meicirculaire 2020 aangegeven wordt het accres voor 2020 en 2021 vastgekleit op de stand van de Meicirculaire 2020. De reden daarvoor is dat gemeenten dan niet geconfronteerd worden met eventuele bijstellingen als gevolg van aanpassingen in het BBP (economische krimp als gevolg van de Coronacrisis). De financiële effecten uit de Decembercirculaire 2020 ten opzichte van de Septembercirculaire 2020 voor de algemene uitkering uit het Gemeentefonds zijn in onderstaand overzicht uiteengezet.

Bedragen x € 1.000	Decembercirculaire 2020				
	2020	2021	2022	2023	2024
<u>Verskil Decembercirculaire 2020 ten opzichte van Septembercirculaire 2020</u>					
Berekening Decembercirculaire 2020	71.866	72.974	73.864	74.668	77.336
Berekening Septembercirculaire 2020	71.841	72.475	73.702	74.453	77.111
Verskil (- =nadeel, + =voordeel)	25	498	162	215	225
<u>Verklaring verschil:</u>					
2 Uitkeringsfactor	97				
3 Ontwikkeling uitkeringsbasis hoeveelheidsverschillen	-15	289	237	290	300
4 Taakmutaties waaronder Mobiliteitshulpmiddelen WLZ en Centrale voorziening BRP	-73				
5 Integratie-, decentralisatie- of suppletie-uitkering: Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	-78	-78	-78	-78	-78
Inburgering (IU)		2	3	4	4
6 Corona steunpakket	94	286			
	25	498	162	215	225

Het overzicht laat zien dat de algemene uitkering in 2020 toeneemt met € 25.000 tot € 225.000 in 2024. Voor 2020 neemt de uitkeringsfactor (2) toe met 2 punten hetgeen een toename van € 97.000 betekent. De ontwikkeling van de uitkeringsbasis (3) neemt af met € 15.000. De taakmutaties (4) zijn € 73.000 negatief. Dit wordt verklaard doordat er wegens nacalculatie voor de WLz € 34.000 onttrokken wordt aan het gemeentefonds. En de meerkosten voor de centrale voorzieningen van de Basisregistratie Personen (BRP) waarvan gemeenten gebruik maken wordt via het gemeentefonds afgerekend (€ 16.000). Verdere afrekeningen tellen op tot € 23.000. De integratie uitkering sociaal domein (5) is overgeheveld naar de algemene uitkering. Het negatieve resultaat van € 78.000 is het resultaat van het actualiseren van de maatstaven of de uniformering van de definitie ervan met een vergelijkbare maatstaf (harmonisatie). Het Corona steunpakket (6) is toegenomen met € 94.000. De grootste bijdrage hierin betreft de compensatie voor de continuïteit van zorg € 42.000.

2. Uitkeringsfactor

De uitkeringsfactor neemt toe met 2 punten. Belangrijkste reden hiervan is dat de verdeelreserve vrijvalt. Dit is een gedeelte van de algemene uitkering dat niet direct aan het begin van het jaar aan de gemeenten wordt uitgekeerd, maar als reservering apart wordt gehouden. Deze werkwijze heeft tot gevolg dat in het algemeen er geen negatieve bijstellingen nodig zijn aan het einde van het jaar. Aan het eind van het jaar is er meer zicht op de definitieve cijfers en wordt de verdeelreserve met de uitkering verrekend.

3. Ontwikkeling uitkeringsbasis hoeveelheidsverschillen

Wegens aanpassingen in de aantallen en gewichten ontstaat in de loop van 2020 een nadeel voor de gemeente Lansingerland van € 15.000.

4. Taakmutaties algemene uitkering

Er is een vijftal taakmutaties. We benoemen hier de grootste twee. Het betreft afrekeningen uit de algemene uitkering. Een hiervan is de uitname van mobiliteitshulpmiddelen WLz. Dat lichten wij als volgt toe. Op 1 januari 2020 is de hulpmiddelenzorg aan cliënten die in een WLz-instelling wonen vereenvoudigd. Vanaf deze datum worden mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) voor alle cliënten in een WLz-instelling verstrekt vanuit de WLz en niet meer vanuit de Wmo 2015. Hiervoor zijn in de Septembercirculaire 2019 middelen overgeheveld naar de WLz. Daarbij zijn het ministerie VWS en de VNG overeengekomen dat op basis van realisatiegegevens nacalculatie plaatsvindt. Op basis van de realisatiegegevens over de eerste acht maanden van 2020 blijkt dat er landelijk gezien € 16,9 miljoen te weinig is overgeheveld vanuit het Gemeentefonds naar de WLz (voor Lansingerland is dat € 34.000). Deze correctie vindt nu plaats voor 2020. In de Meicirculaire 2021 wordt de nacalculatie structureel verwerkt op basis van realisatiegegevens, aangevuld met een nog af te spreken ophoging voor onderhoudskosten.

Verder zijn de meerkosten voor de centrale voorzieningen van de Basisregistratie Personen (BRP) waarvan gemeenten gebruik maken wordt via het gemeentefonds afgerekend (€ 16.000).

Daarnaast zijn er nog afrekeningen via het gemeentefonds voor een totaalbedrag van € 23.000.

5. Overheveling Integratie uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering

De integratie uitkering sociaal domein is overgeheveld naar de algemene uitkering. Het negatieve resultaat van € 78.000 is het resultaat van het actualiseren van de maatstaven of de definitie ervan is geüniformeerd met een vergelijkbare maatstaf (harmonisatie).

6. Corona steunpakket 2020 en 2021 (incidenteel)

In de betreffende Junibrief over het Corona steunpakket en in de Septembercirculaire 2020 is het 1^e en 2^e pakket maatregelen ter compensatie van kosten van de Coronacrisis bekend gemaakt. In de Decembercirculaire wordt het 3^e Corona steunpakket bekend gemaakt. De bedragen hebben allemaal een eenmalig karakter. Voor Lansingerland gaat het om 6 taakmutaties en 2 decentralisatie uitkeringen (DU's). De compensatie als gevolg hiervan in 2020 bedraagt € 94.000 en in 2021 € 286.000. Dit zijn voor Lansingerland vrij besteedbare middelen.

Wat betreft de taakmutaties zijn de re-integratiegelden het grootst, namelijk twee: reguliere en intensivering van dienstverlening. Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt. Daarnaast ontvangen ze in 2021 een tijdelijke impuls voor re-integratie die gemeenten in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren. Persoonlijk contact is belangrijk om hen vanuit een uitkeringssituatie naar werk te begeleiden.

Wat betreft de DU's is de DU cultuurmiddelen qua omvang van grootst. Veel van de culturele instellingen die door gemeenten worden ondersteund, komen door de Coronacrisis in de problemen omdat activiteiten niet kunnen doorgaan en eigen inkomsten dalen. Met deze extra middelen kunnen gemeenten deze belangrijke instellingen ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand houden.

Hieronder worden de verschillende compensaties die we ontvangen beschreven.

6.1 Wijzigingen bij de algemene uitkering (taakmutaties)

1. Aanvullend pakket re-integratie

Als onderdeel van het 3e Corona steunpakket stelt het kabinet in 2020 en 2021 extra middelen voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden beschikbaar. Voor Lansingerland betekent dat € 15.000 in 2020 en € 35.000 in 2021. Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt.

2. Impuls re-integratie

Naast het aanvullende pakket re-integratie ontvangen gemeenten in 2021 een tijdelijke impuls voor re-integratie, die gemeenten in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren. Voor Lansingerland gaat het om een bedrag van € 19.000.

3. Gemeentelijk schuldenbeleid

Het kabinet stelt in 2020 en 2021 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid beschikbaar voor de voorziene toename van de schuldenproblematiek. Deze extra middelen stellen gemeenten in staat om hun inwoners waar nodig van dichtbij te blijven ondersteunen. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € 19.000 in 2020 en € 41.000 in 2021.

4. Bijzondere bijstand

Eveneens komt het kabinet in 2020 en 2021 met extra middelen voor de bijzondere bijstand voor de voorziene toename van de armoedeproblematiek. Deze extra middelen kunnen de gemeenten gebruiken om hun inwoners waar nodig van dichtbij te blijven ondersteunen. Voor Lansingerland gaat het om een bedrag van € 7.000 in 2020 en € 14.000 in 2021.

5. Continuïteit van zorg

De VNG en het Rijk hebben in maart, kort na het uitbreken van de Coronacrisis, afspraken gemaakt over het bieden van financiële zekerheid en ruimte aan zorgorganisaties en professionals binnen de Jeugdwet en Wmo 2015. De afspraken zijn gericht op het zo goed mogelijk organiseren van continuïteit van zorg voor cliënten en het borgen van het zorgstelsel voor de langere termijn. Onderdeel van de afspraken met gemeenten is onder meer dat meerkosten als gevolg van de Coronacrisis door het Rijk worden vergoed aan gemeenten. Inmiddels hebben gemeenten al een voorschot ontvangen van € 144 miljoen (1^e en 2^e coronapakket) voor de meerkosten en inhaalzorg van de jeugdzorg en Wmo 2015. In opdracht van de Ministeries van VWS, FIN, BZK en de VNG is een onderzoek uitgevoerd naar de omvang van de totale meerkosten in het sociaal domein in 2020. Op basis van dit onderzoek is de totale hoogte van de compensatie met betrekking tot de Jeugdwet en Wmo 2015 in het bestuurlijk overleg van 23 september jl. gezamenlijk vastgesteld op € 170 miljoen. Voor de gemeente Lansingerland gaat het in dit verband om een bedrag van € 42.000 voor 2020.

6. Compensatie quarantainekosten

Met de motie Asscher heeft de Tweede Kamer gevraagd hoe mensen ondersteund kunnen worden als ze in quarantaine moeten gaan. Het kabinet heeft met gemeenten afgesproken dat de gemeenten een rol gaan vervullen bij die ondersteuning. Het gaat daarbij vooral om praktische zaken en het continueren van zorg en ondersteuning vanuit de sociaaldomeinwetten voor die burgers die in quarantaine moeten en niet in staat zijn de problemen die daardoor kunnen ontstaan zelf of met hun netwerk op te lossen. Het gaat mogelijk om een groep die niet al in beeld is bij gemeenten. In de quarantainegids die onder andere via de GGD wordt verspreid, kunnen mensen naar de gemeente en het Rode Kruis worden verwezen als ze de hulp niet zelf georganiseerd krijgen. Met de VNG is afgesproken dat gemeenten hun vrijwilligersorganisaties en hun toegang/informatiepunten voorbereiden om de mensen in quarantaine die het niet zelf redden, deze ondersteuning te bieden. Voor de gemeente Lansingerland gaat het om een bedrag van € 11.000 voor 2020.

6.2 Wijzingen decentralisatie uitkeringen

A) Cultuurmiddelen

In de 1^e en 2^e Corona steunmaatregelen zijn reeds voor 2020 middelen beschikbaar gesteld om culturele instellingen te ondersteunen die door de huidige crisis in de problemen zijn gekomen omdat activiteiten niet door konden gaan en de eigen inkomsten daalden. Met deze extra middelen worden gemeenten in staat gesteld om deze belangrijke instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden. In ons geval betreft is het een bedrag van € 106.000 voor 2021.

B) Extra kosten Tweede Kamerverkiezing i.v.m. COVID-19

Het kabinet stelt een aanvullende compensatie ter beschikking voor de noodzakelijke extra kosten van de Tweede Kamerverkiezingen. Deze compensatie is bedoeld voor onder meer de extra organisatie, het inrichten van stemlokalen en instellen van stembureaus voor vervroegd stemmen, het drukken, opslaan en beveiligen van stembescheiden, de portokosten van briefstembescheiden, het instellen van afgiftepunten en van briefstembureaus. Wij ontvangen daarvoor een bedrag van € 71.000 voor 2021.

7. Andere compensaties

Buiten het gemeentefonds om worden in 2020 en 2021 nog meer compensaties verstrekt, namelijk in de vorm van specifieke uitkeringen. Dat betreft onder andere Verlening steun aan sportverenigingen € 60 miljoen (landelijk) en Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) 3 regeling.

8. Vooraankondiging regelingen die nog niet zijn verwerkt in deze circulaire

In de Decemercirculaire wordt een vooraankondiging gedaan over een aantal regelingen. Die zijn dus nog niet verwerkt in de cijfers van deze circulaire. Onderstaand noemen we de landelijke bedragen:

- Voor de algemene inkomstenderving bij gemeenten noemt het Rijk een extra reservering van € 150 miljoen in 2020. De afrekening in 2021 zal dan plaatsvinden op basis van cijfers in de Jaarrekening 2020.
- Afvalinzameling: het totaal aan compensatie is € 20 miljoen over 2020.
- TONK: het kabinet creëert een Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen. Voor deze tijdelijke ondersteuning wordt het bestaande instrument van de bijzondere bijstand gebruikt. In totaal is een bedrag van maximaal € 130 miljoen gereserveerd voor het eerste halfjaar van 2021.
- Perspectief jeugd en jongeren. Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een jeugdpakket van € 58,5 miljoen wil het kabinet een gerichte (financiële) impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding.

Over de verwerking van deze afspraken in de verdeling van het gemeentefonds worden gemeenten in het 1e kwartaal van 2021 geïnformeerd.

9. Budgetoverheveling decentralisatie-uitkeringen

Omdat de Rijksoverheid werkt met een kasstelsel, worden in de betaalmaand december vaak nog diverse DU's uitbetaald. De Rijksoverheid kan ze nog verwerken in de boekhouding van het lopende jaar. Gemeente kunnen daar echter niet veel meer mee, want het jaar is immers voorbij. Er kan geen beleid meer gemaakt worden. Vandaar dat we voorstellen om een deel van de uitkeringen uit 2020 via een budgetoverheveling mee te nemen naar 2021. Het restant van de DU's valt vrij ten gunste van de algemene middelen.

Het betreft drie decentralisatie uitkeringen die we vanuit 2020 willen overhevelen naar 2021 die alle compensatie voor de Coronacrisis betreffen namelijk:

1. Gemeentelijk schuldenbeleid voor € 19.000
2. Aanvullend pakket re-integratie voor € 15.000
3. Bijzondere bijstand € 7.000

10. Sociaal Domein

Wat betreft de bestaande DU's in het Sociaal Domein noemen wij de compensatieregeling voogdij/18+. Hierbij is de zogenoemde T-2 methodiek van toepassing. 43 gemeenten krijgen in 2021 een aanvulling omdat de kosten 2019 hoger waren dan tot nu toe was aangenomen. Door aanpassing van het woonplaatsbeginsel per 2022 is dit tevens de laatste bijdrage uit de compensatieregeling.

Het onderzoek naar de landelijke kosten jeugdzorg door het onderzoeksbureau AEF is onlangs afgerond en aan de Tweede Kamer gezonden. De resultaten worden meegenomen bij de komende kabinetsformatie.

Over de maatstaven basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0.3 en 1.2 het volgende. In het verdeelmodel voor jeugdhulp in de algemene uitkering zitten twee maatstaven over onderwijsachterstand: de maatstaven basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0.3 en 1.2. Met ingang van uitkeringsjaar 2020 zijn geen actuele gegevens meer beschikbaar van deze maatstaven. Hierdoor zijn de fondsbeheerders genoodzaakt om deze maatstaven met ingang van uitkeringsjaar 2020 te "bevriezen" op de laatst beschikbare stand (schooljaar 2018-2019 gebruikt in uitkeringsjaar 2019).

11. Verwerken Algemene uitkering

Het totale voordeel van deze circulaire voor begrotingsjaar 2020 bedraagt voor Lansingerland € 25.000 incidenteel. Dit wordt verwerkt in de Jaarrekening 2020. De effecten van de December-circulaire vanaf 2021 verwerken we in de Zomerrapportage 2021 en de Begroting 2022. In de reserve crisismaatregelen, die wij hebben ingesteld om de extra kosten als gevolg van de Coronacrisis op te vangen, zijn nog relatief veel middelen beschikbaar (ongeveer € 4,2 miljoen). Daarom adviseert het college om het bedrag van € 25.000 vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen. Bij de Jaarrekening 2020 leggen wij dat aan u voor.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester